

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2025

IX. volební období

Pozměňovací návrh

poslanců Pavla Blažka, Marka Bendy a Aleše Dufka

**k návrhu poslanců Petra Fialy, Víta Rakušana, Evy Decroix, Aleše Dufka,
Michala Zuny a Petra Letochy na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon
č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně
některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související
zákony**

(Sněmovní tisk č. 931)

Návrh zákona (ST 931/0) se mění takto:

1. V části sedmé, čl. X, se před bod 1 vkládají nové body 1 až 11, které znějí:

„1. V § 14 odstavec 5 zní:

„(5) Asistent soudce je oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném pro vyšší soudní úředníky zákonem o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství, jehož ustanovení se na asistenta soudce použijí přiměřeně.“.

2. V § 16 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „nebo jím pověřený člen senátu“.

3. V § 31 odst. 2 se slovo „Ve“ nahrazuje slovy „Specializovaný samosoudce rozhoduje o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu a ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu ve“, za slova „pěstounské péče,“ se vkládají slova „náhradního výživného,“, za slova „100 000 Kč,“ se vkládají slova „bodového hodnocení porušení povinnosti evidovaného v registru řidičů,“ za slova „krátkodobého víza,“ se vkládají slova „dočasné ochrany,“ a na konci odstavce se slova „, rozhoduje specializovaný samosoudce“ zrušují.

4. V § 31 odst. 3 se slovo „tento“ zrušuje, za slova „předseda senátu“ se vkládají slova „; rozhodováním nebo činěním těchto úkonů může předseda senátu pověřit jiného člena senátu“.

5. V § 34 odst. 3 se věta první nahrazuje větou „Nestanoví-li zákon jinak nebo nevylučuje-li to povaha procesního práva, má osoba zúčastněná na řízení stejná procesní práva a povinnosti jako účastník.“.

6. V § 37 odst. 2 se za slovo „předmětem,“ vkládají slova „včetně příloh“, slova „, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě“ se nahrazují slovy „v listinné nebo elektronické podobě“, věta druhá se zrušuje a na konci odstavce se doplňuje věta „Má-li osoba nebo její zástupce podle zvláštního zákona zpřístupněnou datovou schránku, která se zřizuje bez žádosti, činí tato osoba nebo její zástupce podání včetně příloh v elektronické podobě; není-li v odůvodněných případech možné takto učinit podání nebo takto zaslat přílohy, lze tak s uvedením důvodu učinit v listinné podobě.“.

7. V § 37 odstavec 3 včetně poznámky pod čarou č. 8 zní:

„(3) Z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Je-li podání ve věci samé činěno v elektronické podobě, je náležitost podpisu splněna jakýmkoliv způsobem, se kterým zvláštní zákon spojuje účinky vlastnoručního podpisu⁸⁾; to platí i pro jiná podání učiněná v elektronické podobě, stanoví-li to předseda senátu. Ten, kdo činí podání, (dále jen „podatel“) v podání uvede o své osobě jméno, příjmení, datum narození a bydliště, je-li fyzickou osobou, nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, je-li právnickou osobou. Jiné osobní údaje uvede fyzická osoba jen tehdy, je-li toho třeba s ohledem na povahu věci, která má být soudem projednána. K podání musí být připojeny listiny, kterých se podatel dovolává. Podání v listinné podobě, které je třeba doručit ostatním účastníkům a osobám na řízení zúčastněným, musí být předloženo v potřebném počtu stejnopisů.

⁸⁾ § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

§ 6 odst. 1 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění zákona č. 261/2012 Sb.

§ 8 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

8. V § 42 odstavec 3 zní:

„(3) Je-li podání účastníka ve věci samé činěno v elektronické podobě a nelze-li z podání zjistit údaje potřebné k doručování, soud doručí výzvu k odstranění vady podání na elektronickou adresu, ze které takové podání soudu došlo. Za okamžik doručení výzvy se považuje desátý den od jejího odeslání soudem, není-li prokázáno dřívější doručení.“.

9. V § 45 odst. 1 se slova „výpisy a opisy nebo žádat, aby mu byl takový výpis nebo opis vydán“ nahrazují slovy „kopie, výpisy a opisy nebo žádat, aby jim byla taková kopie, výpis nebo opis vydán, a to i v elektronické podobě“.

10. V § 46 odst. 1 písm. d) se slovo „tohoto“ zrušuje.

11. V § 46 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) návrh sleduje zjevné zneužití práva.“.

Dosavadní body 1 až 10 se označují jako 12 až 21.

2. V části sedmé, čl. X, se za bod 21 (dosavadní bod 10) vkládají nové body 22 až 43, které znějí:

„22. V § 56 odst. 3 se za slova „donucení správního orgánu,“ vkládají slova „není-li předmětem řízení pouze určení jejich nezákonnosti,“ a za slova „svobody cizince,“ se vkládají slova „ledaže omezení osobní svobody již netrvá,“.

23. V § 59 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Nebude-li záloha složena, nemusí soud návrhu na provedení důkazu vyhovět; o tom musí být účastník poučen.“.

24. V § 60 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „, ledaže se navrhovatel tohoto práva v zájmu uspokojení vzdal“.

25. V § 60 odst. 5 se za slova „má právo na náhradu“ vkládají slova „nákladů řízení vůči neúspěšnému žalobci, pokud bránila své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí nebo jiného úkonu napadeného žalobou. V ostatních případech má právo na náhradu“.

26. V § 62 odst. 1 se za slovo „osob“ vkládají slova „, ledaže s tím tyto osoby vyslovily souhlas“.

27. V § 62 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Předseda senátu může poučit odpůrce o možnosti uspokojit navrhovatele. Přitom jej upozorní na právní úpravu a na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu týkající se projednávané věci. Předseda senátu může také poučit navrhovatele o tom, že se může v zájmu uspokojení vzdát práva na náhradu nákladů řízení.“.

28. V § 65 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Za rozhodnutí se považuje také závazné stanovisko, které brání vydání povolení či souhlasu.“.

29. V § 68 se na konci písmene e) čárka nahrazuje tečkou a písmeno f) se zrušuje.

30. V § 71 odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „, a pokud se žalobci rozhodnutí neoznamuje, den, kdy se žalobce prokazatelně s rozhodnutím seznámil“.

31. V § 71 odst. 2 se za slova „napadeného rozhodnutí“ vkládají slova „a rozhodnutí správního orgánu vydaného v prvním stupni, bylo-li mu oznámeno“.

32. V § 72 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Pokud se žalobci rozhodnutí neoznamuje, běží tato lhůta ode dne, kdy se žalobce prokazatelně s rozhodnutím seznámil; nejpozději lze však žalobu podat do jednoho roku od právní moci napadeného rozhodnutí.“.

33. V § 75 odst. 2 se slova „a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví“ zrušují a na konci odstavce 2 se doplňují věty „Před rozhodnutím o námitce soud umožní správnímu orgánu, o jehož úkon jde, aby se k námitce vyjádřil. Shledá-li soud žalobní námitku důvodnou, zruší přezkoumávaný úkon samostatným výrokem pro nezákonnost.“.

34. V § 78 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Přezkoumával-li se v řízení jiný úkon správního orgánu, který byl závazným podkladem napadeného rozhodnutí, doručí soud rozsudek nebo jiné rozhodnutí, kterým se řízení končí, také správnímu orgánu, o jehož úkon jde.“.

35. V § 93 se na konci odstavce 1 doplňují věty „Kandidáta, který je účastníkem, zastupuje

v řízení volební strana, na jejíž kandidátní listině byl tento kandidát uveden, ledaže kandidát soudu písemně sdělí, že bude v řízení jednat samostatně. Jestliže volební strana nemá právní osobnost, jedná za ni v řízení její zmocněnec podle zvláštního zákona, a není-li ho, osoba uvedená mezi navrhovateli kandidáta nebo na kandidátní listině na prvním místě.“.

36. V § 93 odstavec 5 zní:

„(5) Rozhodnutí a jiné písemnosti v řízení soud doručuje účastníkům a osobám zúčastněným na řízení vyvěšením na úřední desce soudu. Rozhodnutí, o kterém to stanoví předseda senátu, a rozhodnutí, kterým se řízení končí, vedle toho soud doručí zvlášť účastníkům a osobám zúčastněným na řízení. Zvlášť se doručuje i osobě, které je v rozhodnutí uložena povinnost něco konat. Rozhodnutí nabývá právní moci dnem vyvěšení.“.

37. V § 101a odst. 1 věta poslední zní „Ten, kdo je oprávněn ve věci, ve které bylo opatření obecné povahy užito, podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh, může současně s takovou žalobou nebo návrhem navrhnout zrušení tohoto opatření obecné povahy nebo jeho části; jsou-li však žaloba nebo jiný návrh podávány po uplynutí lhůty podle § 101b odst. 1, může navrhnout pouze, aby soud rozhodl, že se takové opatření obecné povahy nebo jeho část v této věci nepoužijí, pokud by jinak byly dány důvody pro jejich zrušení.“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Soud umožní tomu, kdo napadené opatření obecné povahy vydal, aby se k návrhu na nepoužití opatření obecné povahy nebo jeho části vyjádřil; ustanovení § 78 odst. 8 se použije obdobně.“.

38. V § 101d odst. 3 se slovo „vždy“ zrušuje, slovo „a“ se nahrazuje slovem „nebo“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „; při tom je povinen zohlednit práva osob nabytá v dobré víře a ochranu veřejného zájmu“.

39. V § 104 odst. 3 písmeno b) se slovo „nebo“ zrušuje.

40. V § 104 odst. 3 se na začátek písmene c) vkládají slova „kterým bylo rozhodnuto o návrhu na přiznání odkladného účinku nebo nařízení předběžného opatření, anebo proti jinému rozhodnutí,“.

41. V § 104 odst. 3 se na konci písmene c) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena d) a e), která znějí:

„d) kterým bylo rozhodnuto o žádosti o osvobození od soudního poplatku nebo o povinnosti zaplatit soudní poplatek,

e) kterým bylo rozhodnuto o návrhu na ustanovení zástupce.“.

42. V § 110 odstavec 2 zní:

„(2) Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, může současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu sám o žalobě nebo návrhu rozhodnout, pokud byly pro takový postup důvody již v řízení před krajským soudem a jestliže dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout. Ustanovení upravující rozhodování v řízení před krajským soudem se použijí obdobně.“.

43. V § 110 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Rozhoduje-li Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti v obdobné věci, která již byla předmětem řízení před tímto soudem, může v odůvodnění svého rozhodnutí poukázat už jen na svá dřívější rozhodnutí, jejichž převzatou část v odůvodnění uvede.“.

3. V části osmé, čl. XI, se dosavadní text označuje jako bod 1 a doplňují se body 2 a 3, které znějí:

„2. Na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použijí § 31 odst. 2 a § 60 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; ustanovení § 93 odst. 1 a 5 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se v těchto řízeních nepoužijí.

3. Kasační stížnosti podané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají podle zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“.

Odůvodnění pozměnovacího návrhu

K bodu 1.1

V § 14 je upraveno postavení asistenta soudce Nejvyššího správního soudu.

Podle dosavadní úpravy činí asistent soudce Nejvyššího správního soudu úkony z pověření soudce. Asistent soudce tak nemůže sám činit nic. Takové postavení asistenta ovšem není v justici běžné. Jde o starší a menšinový koncept, který vychází z myšlenky, že úloha asistenta soudce je obstarávat pomocné, rešeršní a případně i poradní funkce a nikoli výkon samostatné rozhodovací činnosti. Z tohoto konceptu vychází pouze právní úprava asistenta soudce Nejvyššího správního soudu (§ 14 odst. 5) a právní úprava asistenta soudce Nejvyššího soudu (§ 38b o. s. ř., § 27c tr. ř.). Naopak mnohem běžnější je postavení asistenta vycházející z pozdějšího a opačného konceptu, podle kterého asistent vykonává samostatnou rozhodovací činnost ve stejném rozsahu jako vyšší soudní úředník. Tento model vychází z myšlenky, že asistent přispívá svojí pomocí k odbřemenění soudce od jednodušších úkonů. Soudce pak má větší prostor na to, aby se zabýval meritem případů. Z tohoto konceptu vychází platná právní úprava asistenta soudce okresního, krajského a vrchního soudu (§ 36a odst. 5 z. s. s.).

V současné době se ovšem ukazuje, že prve zmíněný koncept, ze kterého vychází dosavadní úprava postavení asistenta soudce Nejvyššího správního soudu, již neodpovídá aktuálním potřebám Nejvyššího správního soudu. Ten totiž (na rozdíl od Nejvyššího soudu) provádí veškeré úkony soudu v řízení o kasační stížnosti, tedy kupř. výzvy k odstranění vad kasační stížnosti, výzvy k zaplacení soudního poplatku, rozeslání kasační stížnosti dalším účastníkům řízení a osobám zúčastněným na řízení. Navrhuje se proto upravit postavení asistenta soudce Nejvyššího správního soudu tak, aby vycházelo z pozdějšího konceptu, tedy tak, že i asistent soudce Nejvyššího správního soudu bude nadán výkonem samostatné rozhodovací činnosti ve stejném rozsahu jako vyšší soudní úředník. Přínosem této změny bude, že všechny výše uvedené úkony soudu bude moci učinit asistent soudce Nejvyššího správního soudu bez dalšího. Závěrem je potřeba poznamenat, že úloha asistenta soudce Nejvyššího správního soudu týkající se obstarávání pomocné, rešeršní a případně i poradní funkce není touto změnou nijak dotčena a zůstává zachována.

K bodu 1.2

V § 16 odst. 1 je upraven způsob rozhodování Nejvyššího správního soudu. Tento soud rozhoduje v senátech nebo v rozšířených senátech, není-li výslovně stanoveno, že rozhoduje a jednotlivé úkony činí předseda senátu.

Pravidlem tedy je, že Nejvyšší správní soud rozhoduje v senátech. Pokud jde o předsedu senátu NSS, tak jeho rozhodovací činnost spočívá v rozhodování záležitostí procesní povahy uvnitř řízení, jako kupř. výzva podatele k odstranění vad podání, rozhodnutí o žádosti o osvobození od povinnosti platit soudní poplatky nebo rozhodnutí o svědeckém, znalečném a tlumočném.

Platná právní úprava je ve vztahu k rozhodovací činnosti předsedy senátu NSS velmi přísná, neboť neumožňuje, aby předseda senátu NSS pověřil touto činností jiného člena senátu. To ve svém důsledku vede k nepoměrně většímu zatížení předsedy senátu ve srovnání se zbývajícími členy senátu. Proto se navrhuje zmírnění, a to v podobě umožnění, aby předseda senátu NSS pověřil touto činností jiného člena senátu. Jde o řešení, které je inspirováno dosavadní úpravou civilního práva procesního obsaženou v § 36d o. s. ř. a jehož cílem je jednak odbřemenění předsedy senátu NSS, jednak posílení pravomocí zbývajících členů senátu.

K bodu 1.3

V § 31 je upraveno postavení krajských soudů ve správním soudnictví, zejména pak otázky týkající se složení krajského soudu ve správním soudnictví.

Na úrovni krajských soudů jedná a rozhoduje ve věcech správního soudnictví buď specializovaný samosoudce, nebo tříčlenný senát. V § 31 odst. 2, popřípadě ve zvláštních zákonech, je obsažen výčet věcí, v nichž jedná a rozhoduje specializovaný samosoudce. V ostatních věcech, které nejsou uvedeny v § 31 odst. 2 nebo ve zvláštních zákonech, jedná a rozhoduje senát (§ 31 odst. 1).

Rozdělení věcí podle toho, zda jsou na úrovni krajských soudů projednávány specializovaným samosoudcem nebo senátem, vychází dílem z tradice naší dřívější právní úpravy, dílem z požadavku na rychlost projednání a rozhodnutí správním soudem. Pro potřebu jejich rychlého projednání tak byly mezi věci projednávané a rozhodované specializovaným samosoudcem zařazeny kupř. věci mezinárodní ochrany a věci pobytu cizinců na území České republiky.

Úpravy jsou reakcí na kritiku odborné praxe týkající se mnohdy nedůsledného a nekoncepčního rozdělení věcí podle toho, zda jsou na úrovni krajských soudů projednávány specializovaným samosoudcem nebo senátem. Navrhuje se tedy, aby specializovaný samosoudce projednával a rozhodoval i věci týkající se náhradního výživného, bodového hodnocení řidičů a dočasné ochrany a aby ve všech věcech rozhodoval nejen o žalobách proti rozhodnutí, ale též o žalobách proti nečinnosti správního orgánu a ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.

K bodu 1.4

V § 31 odst. 3 je upraveno postavení předsedy senátu krajského soudu. To je přitom obdobné jako postavení předsedy senátu Nejvyššího správního soudu, které je upraveno v § 16 odst. 1.

Platí tedy, že ve věcech, které podle § 31 odst. 2 projednává a rozhoduje na úrovni krajských soudů senát, spočívá rozhodovací činnost předsedy senátu v rozhodování záležitostí procesní povahy, jako kupř. výzva podatele k odstranění vad podání, rozhodnutí o žádosti o osvobození od povinnosti platit soudní poplatky nebo rozhodnutí o svědeckém, znalečném a tlumočném.

Platná právní úprava je tak velmi přísná i ve vztahu k rozhodovací činnosti předsedy senátu krajského soudu, neboť neumožňuje, aby předseda senátu krajského soudu pověřil touto činností jiného člena senátu. To ve svém důsledku vede k nepoměrně většímu zatížení předsedy

senátu ve srovnání se zbývajících členy senátu. Proto se stejně jako u předsedy senátu Nejvyššího správního soudu navrhuje zmírnění. Nově se umožňuje, aby předseda senátu krajského soudu pověřil touto činností jiného člena senátu. Jde o řešení, které je inspirováno dosavadní úpravou civilního práva procesního v § 36d o. s. ř. a jehož cílem je odbřemenění předsedy senátu krajského soudu a posílení pravomocí zbývajících členů senátu.

K bodu 1.5

V § 34 odst. 3 je obsažen výčet procesních práv osoby zúčastněné na řízení.

Dosavadní úprava je postavena na pozitivním výčtu procesních práv osoby zúčastněné na řízení. Nicméně tento výčet již není aktuální, když byl judikaturou Nejvyššího správního soudu a judikaturou Ústavního soudu několikrát rozšířen.

Cílem navrhované změny je tento judikatorní vývoj promítnout do zákona. Učinit tak formou dalšího rozšiřování pozitivního výčtu se však nejeví jako vhodné, proto se navrhuje dosavadní pozitivní výčet nahradit obecnou právní úpravou s negativním výčtem, tedy, že osoba zúčastněná na řízení má stejná procesní práva a povinnosti jako účastník, nestanoví-li zákon pro konkrétní procesní právo či konkrétní procesní povinnost jinak nebo nevylučuje-li to povaha konkrétního procesního práva či konkrétní procesní povinnosti. Pro některé případy přitom platí ještě odchylná právní úprava. Týká se to např. práva na náhradu nákladů řízení, které má osoba zúčastněná na řízení pouze za určitých podmínek vymezených v § 60 odst. 5.

K bodům 1.6. a 1.7.

V § 37 je obsažena obecná úprava požadavků na procesní úkony účastníků řízení a osob zúčastněných na řízení. Jde však o úpravu, která není komplexní, nýbrž která se zaměřuje na některé dílčí otázky, zejména na formu podání, obsahové náležitosti podání, vady podání a jejich následky a zpětvzetí návrhu.

Dosavadní právní úprava požadavků na podání je obdobná úpravě požadavků na podání obsažené v občanském soudním řádu. Pro obě je příznačné jejich rozlišování mezi listinnými podáními, elektronickými podáními, podáními učiněnými ústně do protokolu a podáními učiněnými v jiné podobě. Od toho, v jaké podobě bylo dané podání učiněno, se totiž odvíjely další formální a obsahové požadavky.

Nejvýrazněji se toto rozlišování dotklo právě elektronických podání, jimiž se disponuje řízením nebo jeho předmětem. Platí pro ně totiž, že za elektronické podání je považováno pouze takové podání, které je opatřeno kvalifikovaným elektronickým podpisem podle zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce nebo které bylo soudu doručeno prostřednictvím datové schránky (srov. blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 274/2016-16 z 21. prosince 2016). Jakkoli jinak učiněné podání není podle platné právní úpravy považováno za elektronické podání, byť bylo učiněno prostřednictvím elektronické komunikace (typicky podání bez kvalifikovaného elektronického podpisu zaslané soudu prostřednictvím e-mailu), nýbrž je považováno za podání učiněné v jiné podobě, protože pro něj platí, že musí být ve lhůtě 3 dnů doplněno předložením originálu nebo listinným podáním shodného znění, jinak se k němu nepřihlíží. Tento důsledek je zvlášť ve vztahu k elektronickým podáním velmi přísný, když na nutnost doplnění není podatel ze strany soudu nijak upozorněn. Tato přísnost se pak vyjímá při srovnání s postupem, kdy nějakou náležitost postrádá listinné podání (kupř. vlastnoruční podpis); v takovém případě totiž soud vyzve k odstranění vady a poučí o tom, jak má být vada odstraněna.

Navrhovaná změna má za cíl narovnat postavení listinných podání a elektronických podání, a to tak, že nově by měla elektronická podání stejný režim jako listinná podání. Zejména dojde k odstranění rozdílů v tom, jaké důsledky jsou spojovány s vadami podání. Jednak není důvod k rozdílnému přístupu k vadám elektronického podání a k vadám listinného podání, jednak je existence rozdílného přístupu v rozporu s nařízením Evropské Unie č. 910/2014 (eIDAS), které naopak předpokládá, že se s elektronickým podáním nakládá stejně jako s listinným podáním. Současně je cílem motivovat k činění elektronických podání a učinit elektronickou podobu podání obecně atraktivnější.

Navrhuje se tedy, aby se i na elektronická podání, jimiž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, která nesplňují všechny formální požadavky, vztahoval postup odstranění vad platný pro listinná podání. To znamená, že např. v případě podání bez kvalifikovaného elektronického podpisu zaslaného soudu prostřednictvím e-mailu již nebude platit ona povinnost doplnit jej ve lhůtě 3 dnů originálem nebo listinným podáním shodného znění pod sankcí nepřihlížení. Nově soud podatele vyzve k odstranění vad a současně jej poučí o tom, jak má být tato vada odstraněna.

Nutno zdůraznit, že navrhovaná změna se týká pouze podání, jimiž se disponuje řízením nebo jeho předmětem. Pro ostatní podání zůstane i nadále v platnosti, že elektronická podání mohou být činěna zásadně jakoukoliv cestou s tím, že předseda senátu bude moci určit jinak (tento krok bude zcela na uvážení předsedy a bude vhodné jej aplikovat například v situaci, kdy bude mít pochybnosti, zda elektronické podání doručené soudu prostřednictvím e-mailu bylo skutečně odesláno podatelem nebo půjde o citlivou záležitost, kde bude vhodné mít jistotu, že podání odeslal právě podatel). Soud k tomu podatele musí vyzvat v dostatečném předstihu před odesláním písemnosti nebo také dodatečně, pokud například teprve po učinění podání vzniknou pochybnosti o identitě podatele. Zákon přitom záměrně pro výzvu nestanoví žádné zvláštní náležitosti – výzva tedy může být učiněna i ústně během jednání.

Dále se v návaznosti na tuto změnu navrhuje posílit elektronickou komunikaci se soudem u osob, kterým se zřídila datová schránka bez žádosti, a to zavedením povinnosti pro tyto osoby činit podání včetně příloh v elektronické podobě. Jde o povinnost, která je těmto osobám již uložena ve vztahu k insolvenčnímu řízení (§ 80a odst. 1 insolvenčního zákona). Povinnost se bude vztahovat pouze k návrhům a žalobám týkajícím se činnosti, pro kterou byla osobě zřízena datová schránka bez žádosti. Má-li tedy fyzická osoba datovou schránku z titulu svého podnikání, ale věc v řízení se týká soukromých záležitostí této fyzické osoby, pak se na ni povinnost komunikovat se soudem elektronicky nevztahuje.

Povinnost činit podání v elektronické podobě však není pro tyto osoby bezvýjimečná, neboť se současně stanoví, že v odůvodněných případech mohou i tyto osoby činit podání v listinné podobě. Může jít například o situace, kdy podání obsahuje utajované informace podle jiného zákona nebo jsou-li podání či jeho přílohy příliš velké a přesahují-li kapacitu datové schránky (bylo by např. nutné je odeslat ve 20 datových zprávách apod.).

Pokud jde o samotný obsah této povinnosti, pak se ponechává na vůli osob, kterým se zřídila datová schránka bez žádosti, jakým způsobem tuto povinnost splní, tedy zda budou činit elektronická podání prostřednictvím datových schránek nebo zda je budou zasílat prostřednictvím e-mailu s kvalifikovaným elektronickým podpisem nebo on-line s elektronickou identifikací.

V případě, že osoba učiní podání namísto kvalifikovaným elektronickým způsobem v listinné podobě, nepůjde o vadu, kvůli níž by soud musel tuto osobu vyzývat k odstranění vady (tj.

požadovat např. nové podání v elektronické podobě). Podobně nebude důvodem k odstraňování vad, pokud osoba neučiní podání elektronicky a přitom nezdůvodní, proč jej činí v listinné podobě. Ani jedna z uvedených povinností tak není spojena s žádnou sankcí. Důvodem je zejména snaha o dosažení maximální hospodárnosti řízení. Nejeví se totiž jako rozumné, aby soud vyzýval k odstranění vad u podání, které sice soudu došlo v listinné podobě, ale jinak je zcela perfektní a bez vad. To platí tím spíše v situaci, kdy samotný soudní spis je zatím stále veden v listinné podobě.

Nad rámec výše uvedeného se navrhuje provést úpravu náležitostí podání ve shodě s úpravou v občanském soudním řádu, pokud jde o vymezení osobních údajů podatele a dále se rozšiřuje kategorie případů, při nichž je splněna náležitost podpisu, o odkaz na § 8 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů (on-line podání).

K bodu 1.8.

V § 42 odst. 3 je upraven postup pro doručování, u kterého lze předpokládat průtahy nebo obtíže. V takových případech má soud možnost uložit tomu, koho se to týká, aby si zvolil zmocněnce pro doručování; jinak mu budou písemnosti doručovány jejich uložením u soudu.

Jde o úpravu, která je obdobná úpravě obsažené v § 46c o. s. ř., která je však podrobnější, a to zejména co do výčtu osob, vůči kterým se tento postup neuplatní (kupř. osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, osoby požívající diplomatické výsady a imunity nebo osoby, které jsou příslušníky Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky nebo Vězeňské služby a justiční stráže). Pro vyloučení těchto pochybností se proto navrhuje ustanovení § 42 odst. 3 vypustit pro duplicitu. Nejde o věcnou změnu, ale spíše o odstranění některých výkladových otázek. Do budoucna bude i pro správní soudnictví otázka postupu pro doručování, u kterého lze předpokládat průtahy nebo obtíže, upravena v § 46c o. s. ř., a to díky odkazu obsaženému v § 42 odst. 5.

Místo zrušené úpravy se navrhuje specificky zjednodušit doručování v případech, kdy na soud došlo podání emailem, z něhož není možné zjistit identitu odesílatele. Změna reaguje na odstranění diskriminace „prostých“ elektronických podání, kdy se nově v § 37 předpokládá, že u těchto podání nebude následkem, že k nim soud nepřihlédne, ale bude navazovat standardní postup s výzvou k odstranění vad podání. V zájmu hospodárnosti řízení se zde umožňuje, aby soud mohl výzvu k odstranění vad doručit na tutéž emailovou adresu, z níž podání původně přišlo. Desátý den od odeslání emailu se přitom považuje za den doručení této výzvy.

K bodu 1.9.

Při nahlížení do spisů účastníci řízení nebo jejich zástupci již v současnosti mohou pro další využití potřebovat kopii spisu, nebo jednotlivých listin, a to fyzickou kopii, nebo digitální, například prostřednictvím mobilního telefonu. Tato praxe však není výslovně zakotvena a zákon dokonce ani nezná pojem „kopie“, ale používá dosud historické pojmy „výpis nebo opis“. Aktualizace pojmosloví o kopie, kterou se rozumí i sken, a výslovné zakotvení této praxe do zákona se navrhuje v zájmu modernizace soudnictví a právní jistoty, že tyto postupy odpovídají zákonu a osoby oprávněné nahlížet do spisu na ně mají právní nárok.

Taktéž jsou ale dle současné úpravy účastníci řízení nebo jejich zástupci, pokud chtějí nahlédnout do spisu a zabezpečit si výpis, opis nebo kopii i jenom několik jednotlivých listin, nuceni dostavit se na příslušný soud nebo správní orgán. Toto způsobuje účastníkům nebo jejich zástupcům ekonomické a časové náklady. Soud nebo správní orgán je zároveň v těchto

situacích povinen zabezpečit pracovníka, který na nahlížení do spisu dohlíží, což způsobuje personální náklady na straně těchto orgánů. V mnoha případech je účelnější zaslání výpisu, opisu nebo kopie, resp. jejich elektronické verze (repliky elektronického dokumentu či skenu) na dálku, například prostřednictvím elektronické pošty nebo datové schránky. Tato změna se tedy navrhuje za účelem ušetření času a nákladů na obou stranách, zvýšení fyzické bezpečnosti spisu i soudu, modernizace služeb justice a zvýšení komfortu pro oprávněné osoby.

K bodu 1.10, 1.11. a 2.29

V § 46 je obsažen výčet většiny důvodů vedoucích k odmítnutí návrhu ve správním soudnictví. Odmítnutí návrhu představuje jeden ze způsobů skončení soudního řízení, kdy nedochází k věcnému posouzení. Ve správním soudnictví se tento způsob užívá v případech, kdy je dána překážka bránící věcnému posouzení (překážka věci rozhodnuté apod.) nebo skutečnost, že návrh se týká věci, která spadá nikoli do správního soudnictví nýbrž do civilního soudního řízení (§ 46 odst. 2).

Slabinou dosavadní úpravy správního soudnictví je absence efektivních nástrojů pro vypořádání se s šikanózními návrhy, tedy návrhy, které sledují zjevné zneužití práva. Jako vhodné nástroje pro vypořádání se s těmito návrhy lze považovat možnost uložit pořádkovou pokutu za takový návrh a možnost odmítnout takový návrh.

Možnost, podle které by byl soud oprávněn šikanózní návrh odmítnout, má být nástrojem, jenž má odrazovat od podávání šikanózních návrhů. Jeho hlavním smyslem je umožnit soudu vyhnout se věcnému projednání šikanózního návrhu, a to tak, že jej soud vypořádá bez věcného vyřízení jeho odmítnutím. Na tomto místě je nutno zdůraznit, že vyřízením šikanózního návrhu bez věcného vyřízení nedojde k odepření spravedlnosti. Šikanózní návrh je totiž takový návrh, který je podán nikoli proto, aby se někdo domohl ochrany svých veřejných subjektivních práv, nýbrž proto, aby tím navrhovatel dosáhl jiných cílů, k nimž soudní ochrana není určena.

I tento nástroj již byl do nyní platné úpravy zakotven, a to novelizujícím zákonem č. 284/2021 Sb. a s účinností od 1. ledna 2024, avšak pouze ve vztahu k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu v § 68 písm. f). Omezení tohoto nástroje pouze na jeden žalobní typ však nemá žádné opodstatnění, neboť jako šikanózní může být použit i jiný žalobní typ nebo návrh. Proto se navrhuje zobecnění tohoto nástroje pro všechny žalobní typy a návrhy a vypuštění z § 68 písm. f).

Dále se navrhuje odstranit dlouholetý nedostatek právní úpravy, kdy odmítnutí návrhu pro nepřípustnost není obsaženo jen v soudním řádu správním, nýbrž i v jiných zákonech. Není tedy na místě hovořit v § 46 odst. 1 písm. d) o „tomto“ zákonu.

K bodu 2.22

Navrhuje se drobně zúžit výčet věcí, které se projednávají a rozhodují přednostně, o věci, které postrádají časovou urgenci.

K bodu 2.23

V § 59 odst. 2 jsou upraveny náklady řízení před správním soudem, které platí stát. Součástí této úpravy je i možnost předsedy senátu uložit účastníkovi, který nebyl osvobozen od soudních poplatků, povinnost složit zálohu na náklady provedení důkazu, který navrhl. Jde o úpravu, která je inspirována obdobnou úpravou platnou pro civilní soudní řízení obsaženou v § 141

odst. 1 o. s. ř. Na rozdíl od ní ovšem úprava v § 59 odst. 2 neobsahuje, jaké důsledky nastanou v případě nesložení této zálohy.

Tato neúplnost úpravy ohledně uložení povinnosti složit zálohu na náklady na provedení důkazu s sebou ovšem nese výkladové problémy, protože i když podle § 64 platí, že ve správním soudnictví lze přiměřeně použít ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li soudní řád správní jinak, vyvstává otázka, zda úprava obsažená v § 59 odst. 2 představuje ucelenou úpravu této otázky pro správní soudnictví vylučující aplikaci občanského soudního řádu či nikoliv. Pro vyloučení těchto pochybností se proto navrhuje doplnit úpravu obsaženou v soudním řádu správním tak, aby byla natolik podrobná a komplexní jako úprava obsažená v občanském soudním řádu. Navrhuje se tedy doplnit důsledky, které nastanou v případě nesložení zálohy na náklady na provedení důkazu, přičemž se navrhuje převzetí dosavadní úpravy obsažené v § 141 odst. 1 o. s. ř., tedy možnost soudu daný důkaz neprovést.

K bodu 2.24

Navrhuje se umožnit navrhovateli vzdát se práva na náhradu nákladů řízení v zájmu dosažení uspokojení.

K bodu 2.25

Osoba zúčastněna na řízení (tedy často účastník řízení před správním orgánem) může mít ve správním soudnictví oprávněný zájem na obraně vlastních práv vůči žalobci, který napadením správního rozhodnutí de facto napadá její veřejné subjektivní právo vyplývající z tohoto rozhodnutí. Osoba zúčastněna na řízení je v těchto případech fakticky v kontradiktorním postavení vůči žalobci a v jiných případech tomu tak může být i vůči žalovanému. Tato osoba je nucena na obranu svých práv vynaložit časové a finanční prostředky (například na právní zastoupení advokátem). Je proto spravedlivé a správné, aby osoba zúčastněná na řízení, která byla ve správním soudnictví úspěšná s obranou svých práv, měla nárok na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému účastníkovi.

K bodům 2.26, 2.27

V § 62 je obsažena úprava institutu uspokojení navrhovatele. Jde o speciální institut správního soudnictví, který umožňuje urovnat záležitost, která vedla k podání žaloby, resp. návrhu smírnou cestou. Svou povahou tak jde o obdobu soudního smíru coby institutu civilního soudního řízení.

Ačkoliv se urovnání záležitosti smírnou cestou obecně považuje za preferovaný způsob, obsahuje dosavadní úprava tohoto institutu podle závěrů rozhodovací praxe určitá omezení. Za takové omezení lze například považovat absenci motivace účastníků řízení k urovnání záležitosti smírnou cestou za využití institutu uspokojení navrhovatele.

Navrhované změny mají za cíl odstranit výše uvedená omezení dosavadní úpravy. Zaprvé se navrhuje dosavadní úpravu doplnit o možnost soudu poučit odpůrce o možnosti urovnat záležitost smírnou cestou za využití institutu uspokojení navrhovatele. Při tom soud může odpůrce upozornit na právní úpravu a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu týkající se této záležitosti. Zakotvení této možnosti soudu je inspirováno úpravou soudního smíru v civilním soudním řízení, která shodně předpokládá upozornění soudu na možnost smírného vyřešení věci, včetně upozornění na platnou právní úpravu a stanoviska Nejvyššího soudu (viz § 99 odst. 1 o. s. ř.). Podle okolností konkrétního řízení může soud toto poučení učinit v rámci jednání nebo písemně mimo jednání.

Smírné urovnání záležitosti, která vedla k podání správní žaloby nebo jiného návrhu, je obecně preferovanou variantou. Součástí změn tohoto institutu tak je i výslovné zakotvení možnosti navrhovatele vzdát se v rámci smírného urovnání záležitosti práva na náhradu nákladů řízení. Jde o možnost, která spočívá v tom, že navrhovatel může motivovat správní orgán k tomu, aby navrhovatele uspokojil postupem podle § 62 a aby se současně vyhnul povinnosti hradit navrhovateli náklady řízení. Z logiky věci bude přicházet v úvahu zejména v situacích, kdy je pro navrhovatele důležitější věc sama (a rychlost skončení sporu) než náhrada nákladů řízení.

Konečně se navrhuje výslovně uvést, že do práv a povinností třetích osob lze v rámci uspokojení navrhovatele zasáhnout tehdy, pokud s tím tyto dotčené osoby souhlasí.

K bodu 2.28

Cílem navrhované změny je znovu alespoň omezeně (pouze proti negativním závazným stanoviskům) umožnit přezkum závazných stanovisek, jako tomu bylo dříve podle původního právního názoru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v usnesení č. j. 8 As 47/2005-86 z 21. října 2008, než byl překonán s ohledem na znění § 75 odst. 2 názorem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 2 As 75/2009-113 z 23. srpna 2011. Stávající nutnost absolvovat dva stupně správního řízení s předem známým negativním výsledkem jen proto, aby se mohla dotčená osoba bránit proti negativnímu závaznému stanovisku u soudu až společně se žalobou proti navazujícímu správnímu rozhodnutí, nezajišťuje efektivní obranu práv osob dotčených negativním závazným stanoviskem a je věcně nevhodná, neboť zásadně ztěžuje, resp. oddaluje přístup k soudní ochraně a zatěžuje správní orgány zcela zbytečným vedením správního řízení ve dvou stupních. Možnost přímého soudního přezkumu se navrhuje jen ve vztahu k těm závazným stanoviskům, která přímo znemožňují vyhovět žádosti ve smyslu § 149 odst. 6 správního řádu, neboť pouze tato představují reálný zásah do právní sféry žalobce. Pozitivní závazná stanoviska není třeba soudně přezkoumávat, neboť ta sama o sobě nezasahují do ničích práv, neboť nepřiznávají, neumožňují ani neznemožňují žádnou realizaci práv, a projevují se až v navazujícím rozhodnutí, které je soudně přezkoumatelné.

K bodu 2.30

V § 71 odst. 1 se jako náležitost žaloby doplňuje povinnost uvést den, kdy se žalobce prokazatelně s rozhodnutím seznámil, pokud se žalobci rozhodnutí neoznamuje, a to proto, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu je oprávněna podat i osoba, která nebyla účastníkem správního řízení.

K bodu 2.31

V § 71 odst. 2 se doplňuje povinnost připojit k žalobě a rozhodnutí správního orgánu vydaného v prvním stupni, bylo-li mu oznámeno, neboť jde o zásadní dokument pro účely přezkumu, který je pro soud i ostatní účastníky řízení vhodné mít ve spise již spolu s podáním žaloby. Tím bude soudu umožněno ověřit si m. j. to, jaká záležitost byla předmětem správního řízení, a podle toho si posoudit, je-li věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí žaloby a jaké má být obsazení soudu (tj., zda jde o věc, která má být projednána a rozhodnuta senátem nebo specializovaným samosoudcem).

K bodu 2.32

Vzhledem k vymezení žalobní legitimace v § 65 odst. 1 může podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu i osoba, která nebyla účastníkem řízení. Té ovšem toto rozhodnutí nebylo

oznámeno, což znamená, že není zákonem určen počátek lhůty, ve které má tato osoba podat žalobu. Navrhuje se proto tuto legislativní mezeru v § 72 odst. 1 odstranit doplněním, že v takovém případě počne lhůta k podání žaloby plynout okamžikem, kdy se žalobce s rozhodnutím prokazatelně seznámil (srov. blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 52/2014-38 z 25. června 2014 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Afs 10/2011-94 z 17. června 2011). Objektivní lhůta se stanoví na jeden rok od právní moci napadeného rozhodnutí.

K bodu 2.33

S ohledem na umožnění přímého soudního přezkumu závazných stanovisek v § 65 odst. 1, která znemožňují vyhovět žádosti ve smyslu § 149 odst. 6 správního řádu, se vypouští podmínka jejich nepřímého přezkumu v § 75 odst. 2, neboť zákon nově v § 65 odst. 1 již umožňuje žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví. Možnost podání přímé žaloby proti takovému závaznému stanovisku dle § 65 odst. 1 však nemusí a nemá být jedinou možností, jak proti takovým stanoviskům brojit. Jde pouze o možnost, jejíž případné nevyužití nemá žalobce zbavovat možnosti napadat obsah negativního závazného stanoviska i v žalobě proti rozhodnutí podmíněnému tímto stanoviskem.

Dosavadní úprava v § 75 odst. 2 stanoví, že napadené rozhodnutí se přezkoumává v mezích žalobních bodů. K žalobní námitce soud přezkoumá i jiný úkon správního orgánu, byl-li tento úkon závazným podkladem napadeného rozhodnutí a nelze-li tento úkon napadnout samostatnou žalobou ve správním soudnictví. Dosavadní úprava však ve vztahu k přezkumu zákonnosti tohoto jiného úkonu správního orgánu nestanoví, jaké důsledky nastanou, dospěje-li soud k závěru, že tento jiný úkon správního orgánu je nezákonný. Vzhledem k této skutečnosti se navrhuje v zájmu právní jistoty doplnit, že soud tento jiný úkon správního orgánu zruší, dospěje-li k závěru, že je nezákonný.

K bodu 2.34

Navrhovaný § 78 odst. 8 věcně navazuje na úpravu soudního přezkumu úkonů správního orgánu, které představovaly závazné podklady pro žalobou napadené rozhodnutí správního orgánu, obsaženou v § 75 odst. 2. V návaznosti na změny provedené v § 75 odst. 2, jimiž se, mimo jiné, umožňuje, aby se správní orgán, jehož úkon je přezkoumávaným závazným podkladem, mohl vyjádřit k žalobním námitkám, se dále navrhuje zakotvit, aby se tomuto správnímu orgánu zasílalo i rozhodnutí správního soudu o žalobě. Tím bude zajištěno, že se správní orgán, jehož úkon byl přezkoumávaným závazným podkladem, dozví závěry tohoto přezkumu; zvláště pak v případech, kdy správní soud přezkoumávaný závazný podklad zruší pro nezákonnost.

K bodu 2.35

Doplnění § 93 odst. 1 usiluje o odstranění pochybností a vyjasnění, s kým bude v řízení jednáno. Návrh je praktický i z toho hlediska, že řízení ve věcech volebních jsou krátká – a každé zdržení může ohrozit rozhodnutí soudu ve stanovené lhůtě. Navrhovaná změna tím zároveň vyřeší situaci, kdy by byla volební stížností napadena volba více, resp. všech kandidátů na kandidátních listinách. Všichni kandidáti z definice jsou účastníky řízení, neboť jde o jejich pasivní volební právo, tj. ústavně zaručené politické právo, jehož ochrany nemohou být v soudním řízení zbaveni. Takto by však řízení bylo příliš těžkopádné. Zavádí se proto defaultní pravidlo, že kandidáta, kterého se podaný návrh týká, v řízení zastupuje volební strana. Kandidátovi se dává však zároveň možnost, aby se v řízení hájil sám – v tomto případě je jeho

povinností soudu sdělit, že bude v řízení jednat samostatně (opt out; typicky pokud kandidát sám podává návrh na zahájení řízení, pak to uvede v tomto návrhu). Pravidlo je doplněno o případy volebních stran, které nemají volební subjektivitu. Za tyto strany bude v řízení jednat její zmocněnec podle zvláštního zákona, popřípadě osoba uvedená mezi navrhovateli kandidáta nebo na kandidátní listině na prvním místě.

K bodu 2.36

Řízení ve volebních věcech se vyznačují tlakem na rychlost a maximální efektivitu. Z tohoto důvodu se navrhuje zefektivnit postup při doručování. Vzhledem ke krátkosti lhůt pro řízení se jako obecné pravidlo pro doručování zavádí doručování prostřednictvím úřední desky soudu, což bude platit jak pro účastníky řízení, tak i pro osoby zúčastněné na řízení. Pravidlo se týká všech rozhodnutí soudu (konečné rozhodnutí, průběžná procesní rozhodnutí), ale i dalších písemností (např. rozeslání návrhu na zahájení řízení nebo výzvy či poučení). Vybrané písemnosti se účastníkům a osobám zúčastněným na řízení současně doručují standardně, ovšem bez vlivu na běh lhůt či právní moc rozhodnutí; pro ně je určující vyvěšení doručované písemnosti na úřední desce soudu.

K bodu 2.37

Změna týkající se tohoto ustanovení souvisí s tzv. incidenčním přezkumem opatření obecné povahy, neboli situací, kdy je opatření obecné povahy přezkoumáváno jakožto podkladový akt jiného úkonu správního orgánu, který je rovněž napadán správní žalobou nebo jiným návrhem. Změna se snaží zajistit vyváženou ochranu práv osob dotčených opatřením obecné povahy a právní jistoty jiných osob, která z tohoto opatření obecné povahy v dobré víře vycházejí.

Podle současného výkladu existuje časově neomezená možnost zrušení opatření obecné povahy v incidenčním přezkumu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 194/2014-36). Tato možnost zrušit opatření obecné povahy s účinky vůči všem i po mnoha letech či desítkách let je v rozporu s právní jistotou třetích osob. Proto se navrhuje stanovit roční lhůtu, přičemž pouze při podání žaloby spojené s návrhem na zrušení opatření obecné povahy v této roční lhůtě od vydání daného opatření obecné povahy lze navrhnout jeho zrušení a soud jej může zrušit. Po uplynutí této lhůty může žalobce navrhnout pouze, aby soud rozhodl, že se takové opatření obecné povahy nebo jeho část v jeho věci nepoužijí, pokud by jinak byly dány důvody pro jejich zrušení. Ochrana práv žalobce bude v takovém případě zabezpečena tím, že se nezákonné opatření obecné povahy nepoužije pouze v daném řízení, tzn. pouze v jeho konkrétním případě, nebude však extenzivně rušeno s účinky vůči všem (incidenční neaplikovatelnost, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 189/2021-47). Je pak na orgánech veřejné správy, aby v případě zjištění vad daného opatření obecné povahy toto samy napravily s účinky do budoucna.

Ten, kdo takové opatření obecné povahy vydal, nebude v případě incidenční neaplikovatelnosti žalovaným ani osobou zúčastněnou na řízení, a proto se navrhuje doplnit pravidlo, že soud mu umožní, aby se k návrhu na nepoužití opatření obecné povahy nebo jeho části vyjádřil; ustanovení § 78 odst. 8 o doručení rozsudku se použije obdobně.

K bodu 2.38

Opatření obecné povahy ze své povahy účinkuje vůči širšímu okruhu adresátů, přičemž řada z nich nemusí mít o problematičnosti daného opatření vůbec ponětí, nebo dokonce může s jeho podobou i souhlasit. Většina osob ostatně vychází z toho, že dokud dané opatření obecné

povahy vyvolává účinky, je v pořádku a práva na základě tohoto opatření nabytá jsou zcela legitimní a požívají plnohodnotné právní ochrany. Do této představy však zasahuje § 101d odst. 3, podle kterého dnes soud musí v rámci jiných řízení o žalobách podle tohoto zákona vždy přihlédnout k tomu, že došlo ke zrušení opatření obecné povahy, a to dokonce i u takových úkonů správního orgánu, k nimž došlo před jeho zrušením, tj. z hlediska již nabytých práv dotčených osob retroaktivně.

V zájmu posílení ochrany práv nabytých v dobré víře se proto navrhuje odstranit legislativně nadbytečné zdůrazňování slovem „vždy“ a naopak doplnit pravidlo, že soud je při postupu podle § 101d odst. 3 povinen zohlednit práva osob nabytá v dobré víře a ochranu veřejného zájmu, obdobně jako je to u přezkumu jiných již pravomocných rozhodnutí v přezkumném řízení podle § 94 odst. 4 a 5 správního řádu. Zároveň však musí zůstat prostor pro soudcovské uvážení, aby v zájmu proporcionality mohla dostat v konkrétních případech přednost i ochrana veřejného zájmu (např. při opatření obecné povahy došlo ke spáchání trestného činu).

K bodům 2.39 až 2.41

Judikatura Nejvyššího správního soudu v minulosti rozvolnila chápání přípustnosti kasační stížnosti, což se projevuje ve vyšším nápadu věcí, které by z pohledu gramatického výkladu ustanovení § 102 až 104 byly nepřípustné (např. kasační stížnost proti rozhodnutí o ustanovení či neustanovení zástupce nebo o neosvobození od soudního poplatku).

Za účelem řešení přetíženosti správních soudů se proto navrhuje ponechat procesní rozhodnutí, která jsou stanovena demonstrativním výčtem, na odpovědnosti krajských soudů a rozšířit o tuto kategorii § 104. Rozhodnutí, která byla nově zakotvena jako nepřípustná pro samostatný kasační přezkum, byla zvolena na základě judikatury Nejvyššího správního soudu. Jedná se o taková rozhodnutí, která nejsou materiálně významná nebo jsou svou povahou dočasná nebo u kterých převažuje zájem na rychlém vyřízení než čekání na výsledek přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu a u kterých není vyloučeno podání opakovaného návrhu či žádosti v případě neúspěchu. Dále jde o rozhodnutí týkající se soudních poplatků a ustanovení zástupce. Případné vady řízení budou ze strany Nejvyššího správního soudu přezkoumávány až v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu ve věci samé. O přezkum vad tedy žalobce nepřijde.

K bodům 2.42 a 2.43

Novela č. 303/2011 Sb. umožnila Nejvyššímu správnímu soudu, aby některé věci přímo sám rozhodl. Tato možnost je ovšem omezena pouze na tři případy vymezené v písm. a) až c) § 110 odst. 2. Přitom pro účastníky řízení je z časového hlediska výhodnější, aby ve věci, je-li to možné, rozhodl rovnou Nejvyšší správní soud.

Navrhuje se proto rozšířit oprávnění Nejvyššího správního soudu v § 110 odst. 2 samostatně rozhodnout. Inspirací byl § 243d odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu: „*Nepostupoval-li podle § 243c, dovolací soud může rozhodnutí odvolacího soudu změnit, jestliže odvolací soud rozhodl nesprávně a jestliže dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout.*“ Pokud by dosavadní výsledky řízení neumožňovaly o věci rozhodnout, zůstává Nejvyššímu správnímu soudu zachována možnost zrušit rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Od uvedeného opatření si lze slibovat urychlení řízení ve správním soudnictví a zamezení zbytečnému justičnímu „ping-pongu“. S rozšířením možnosti Nejvyššího správního soudu

rozhodovat ve věcech samostatně ve více případech bylo potřeba vypustit a nahradit v odstavci 1 a 3 odkaz na způsob rozhodování.

Navrhované doplnění nového odstavce 5 o možnosti pro Nejvyšší správní soud pouze poukázat v odůvodnění svého rozhodnutí na svá dřívější rozhodnutí a převzít jejich část v případech, kdy již o obdobné věci rozhodoval, není věcnou změnou, nýbrž pouhým zákonným doplněním již stávající rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu. Od této zákonné možnosti se očekává větší využívání odkazování na již existující judikaturu Nejvyššího správního soudu a tím i urychlení řízení.

K bodu 3

Navrhuje se v zájmu zachování právní jistoty a legitimního očekávání doplnit odchylky od jinak obecně platné procesní nepravé retroaktivity. Výjimka z nepravé retroaktivity se bude týkat například rozdělení kompetencí mezi samosoudce a senát tak, aby dříve zahájená řízení před senátem bylo možné dokončit před tímto senátem, byť od účinnosti k nim bude příslušný specializovaný samosoudce.

**Dotčená ustanovení ve znění vládního návrhu s vyznačením změn navrhovaných
pozměňovacím návrhem (červeně)**

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

§ 14

(1) Soudci Nejvyššího správního soudu je jmenován alespoň jeden asistent soudce. Pracovní poměr asistenta soudce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Asistenta soudce jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího správního soudu na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná. Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce.

(3) Asistentem soudce může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by odsouzen nebyl.

(4) Asistent soudce je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po zániku funkce. Této povinnosti jej může zprostit předseda Nejvyššího správního soudu.

~~(5) Asistent soudce činí jednotlivé úkony soudního řízení správního z pověření soudce Nejvyššího správního soudu.~~

(5) Asistent soudce je oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném pro vyšší soudní úředníky zákonem o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství, jehož ustanovení se na asistenta soudce použijí přiměřeně.

§ 16

(1) Nejvyšší správní soud rozhoduje v senátech nebo v rozšířených senátech, nestanoví-li tento zákon, že rozhoduje a činí jednotlivé úkony předseda senátu **nebo jím pověřený člen senátu.**

(2) Senát se skládá

- a) z předsedy a šesti soudců ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda, ve věcech politických stran a politických hnutí a v řízení o kompetenčních žalobách,
- b) z předsedy a dvou soudců v ostatních případech.

(3) Rozšířený senát se skládá

- a) z předsedy a šesti soudců, rozhoduje-li o věci postoupené mu senátem složeným podle odstavce 2 písm. b),
- b) z předsedy a osmi soudců v ostatních případech.

§ 31

(1) Krajský soud ve věcech správního soudnictví, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců.

(2) **Specializovaný samosoudce rozhoduje o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu a ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu ve** ~~Ve~~ věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, uchazečů o zaměstnání a jejich podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci podle předpisů o zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory, dávek pěstounské péče, **náhradního výživného**, ve věcech přestupků, za které zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je nejvýše 100 000 Kč, **bodového hodnocení porušení povinnosti evidovaného v registru řidičů**, mezinárodní ochrany, neudělení krátkodobého víza, **dočasné ochrany**, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, žádostí o vydání oprávnění k pobytu, prodloužení a zrušení doby jeho platnosti, ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka a přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti, jakož i v dalších věcech, v nichž tak stanoví zvláštní zákon, ~~rozhoduje specializovaný samosoudce~~.

(3) Stanoví-li tak ~~tento~~ zákon, rozhoduje a činí jednotlivé úkony předseda senátu; **rozhodováním nebo činěním těchto úkonů může předseda senátu pověřit jiného člena senátu**. Práva a povinnosti předsedy senátu má i specializovaný samosoudce.

§ 34

Osoby zúčastněné na řízení

(1) Osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním napadeného rozhodnutí podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.

(2) Navrhovatel je povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy. Předseda senátu takové osoby vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení; takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě. Současně s vyrozuměním je poučí o jejich právech. Obdobně předseda senátu postupuje, zjistí-li se v průběhu řízení, že je tu další taková osoba. O osobních údajích, o těchto osobách uváděných, platí přiměřeně ustanovení § 37 odst. 3.

(3) ~~Osoba zúčastněná na řízení má právo předkládat písemná vyjádření, nahlížet do spisu, být vyrozuměna o nařízeném jednání a žádat, aby jí bylo při jednání uděleno slovo. Doručuje se jí usnesení o přiznání odkladného účinku, usnesení o předběžném opatření a rozhodnutí, jímž se řízení u soudu končí. Nestanoví-li zákon jinak nebo nevyklučuje-li to povaha procesního práva, má osoba zúčastněná na řízení stejná procesní práva a povinnosti jako účastník.~~ Osoba zúčastněná na řízení nemůže disponovat jeho předmětem.

(4) Soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.

(5) Je-li počet osob zúčastněných na řízení mimořádně vysoký a jednotlivým výkonem jejich práv by mohl být ohrožen rychlý průběh řízení, rozhodne soud, že osoby zúčastněné na

řízení mohou svá práva v řízení uplatňovat pouze prostřednictvím společného zmocněnce, kterého si zvolí. Jestliže by celkový počet zvolených zmocněnců vzrostl na více než 10 a osoby zúčastněné na řízení se mezi sebou o výběru nedohodnou, provede výběr s přihlédnutím k zájmům osob zúčastněných na řízení soud. Společný zmocněnec vykonává práva osob zúčastněných na řízení, které zastupuje. Ustanovení § 35 odst. 2 a 8 se použijí přiměřeně.

§ 37

Úkony účastníků a osob zúčastněných na řízení

(1) Účastníci a osoby zúčastněné na řízení mohou činit své úkony jakoukoli formou, pokud zákon pro některé úkony určitou formu nestanoví. Předseda senátu může vždy uložit, aby úkon byl proveden písemně nebo ústně do protokolu.

(2) Podání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, **včetně příloh** lze provést písemně, ~~ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě v listinné nebo elektronické podobě. Bylo-li takové podání učiněno v jiné formě, musí být do tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo musí být předložen jeho originál, jinak se k němu nepřihlíží.~~ Činí-li takový úkon kolektivní orgán nebo osoba, za niž podle zvláštního zákona nebo na jeho základě jedná kolektivní orgán, musí k němu být připojen opis usnesení takového orgánu, jímž byl s obsahem podání vysloven souhlas. **Má-li osoba nebo její zástupce podle zvláštního zákona zpřístupněnou datovou schránku, která se zřizuje bez žádosti, činí tato osoba nebo její zástupce podání včetně příloh v elektronické podobě; není-li v odůvodněných případech možné takto učinit podání nebo takto zaslat přílohy, lze tak s uvedením důvodu učinit v listinné podobě.**

~~————(3) Z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Ten, kdo činí podání, (dále jen "podatel") v podání uvede o své osobě osobní údaje jen v nezbytném rozsahu; vždy uvede jméno, příjmení. Jiné osobní údaje uvede jen tehdy, je-li toho třeba s ohledem na povahu věci, která má být soudem projednána. K podání musí být připojeny listiny, kterých se podatel dovolává. Podání, které je třeba doručit ostatním účastníkům a osobám na řízení zúčastněným, musí být předloženo v potřebném počtu stejnopisů.~~

(3) Z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Je-li podání ve věci samé činěno v elektronické podobě, je náležitost podpisu splněna jakýmkoliv způsobem, se kterým zvláštní zákon spojuje účinky vlastnoručního podpisu⁸⁾; to platí i pro jiná podání učiněná v elektronické podobě, stanoví-li to předseda senátu. Ten, kdo činí podání, (dále jen „podatel“) v podání uvede o své osobě jméno, příjmení, datum narození a bydliště, je-li fyzickou osobou, nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, je-li právnickou osobou. Jiné osobní údaje uvede fyzická osoba jen tehdy, je-li toho třeba s ohledem na povahu věci, která má být soudem projednána. K podání musí být připojeny listiny, kterých se podatel dovolává. Podání v listinné podobě, které je třeba doručit ostatním účastníkům a osobám na řízení zúčastněným, musí být předloženo v potřebném počtu stejnopisů.

(4) Navrhovatel může vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl.

(5) Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

~~8) § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.~~

~~§ 6 odst. 1 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění zákona č. 261/2012 Sb.~~

~~§ 8 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

§ 42

Doručování

(1) Soud doručuje písemnosti do datové schránky^{8a)}, není-li možné doručit písemnost tímto způsobem, doručuje ji soud soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Ukáže-li se toho potřeba, může soud požádat o doručení i jiný státní orgán.

(2) Má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim.

~~(3) Jestliže doručování písemností zřejmě bude spojeno s průtahy nebo s obtížemi, může předseda senátu uložit tomu, jehož se to týká, aby si pro doručování zvolil zmocněnce, jemuž lze doručovat bez obtíží, a poučí jej, že jinak se písemnosti budou ukládat u soudu s účinky doručení. Ten, komu bylo doručeno uložením, má právo vyzvednout si rozsudek nebo usnesení anebo požádat, aby mu byl zaslán na udanou adresu.~~

~~(3) Je-li podání účastníka ve věci samé činěno v elektronické podobě a nelze-li z podání zjistit údaje potřebné k doručování, soud doručí výzvu k odstranění vady podání na elektronickou adresu, ze které takové podání soudu došlo. Za okamžik doručení výzvy se považuje desátý den od jejího odeslání soudem, není-li prokázáno dřívější doručení.~~

(4) Je-li zřejmé, že doručování osobám zúčastněným na řízení bude neúměrně zdlouhavé, nákladné, administrativně náročné anebo nemožné, zejména pro jejich velký počet nebo proto, že je nelze jednotlivě určit, lze jim na základě opatření předsedy senátu doručit vyvěšením rozhodnutí nebo jiné písemnosti na úřední desce soudu. Soud může též uveřejnit své rozhodnutí nebo jinou písemnost způsobem umožňujícím dálkový přístup anebo na úřední desce obecního úřadu.

(5) Nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.

§ 45

Nahlížení do spisu

(1) Účastníci, jejich zástupci a osoby zúčastněné na řízení mají právo nahlížet do soudního spisu a jeho příloh, s výjimkou protokolu o hlasování, a pořizovat si z něj ~~výpisy a opisy nebo žádat, aby mu byl takový výpis nebo opis vydán~~ **kopie, výpisy a opisy nebo žádat, aby jim byla taková kopie, výpis nebo opis vydán, a to i v elektronické podobě.**

(2) Jiným osobám může povolit nahlédnutí předseda senátu, prokáží-li právní zájem nebo vážný důvod a není-li to v rozporu s právy nebo právem chráněnými zájmy některého z účastníků.

(3) Při předložení spisu správní orgán vždy označí ty části spisu, které obsahují utajované informace chráněné zvláštním zákonem¹⁰⁾ nebo jiné informace chráněné podle zvláštních zákonů. Předseda senátu tyto části spisu vyloučí z nahlížení; to platí i o písemnostech nebo záznamech, které byly v řízení před správním orgánem uchovávány odděleně mimo spis. To platí přiměřeně i o spisech soudu.

(4) Z nahlížení nelze vyloučit části spisu uvedené v odstavci 3, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz soudem. Z nahlížení nelze dále vyloučit ani ty části spisu, do nichž měl účastník právo nahlížet v řízení před správním orgánem. Písemnosti nebo záznamy, které byly v řízení před správním orgánem uchovávány odděleně mimo spis a na něž se nevztahovala ustanovení o nahlížení do spisu, lze poskytnout k nahlížení jen tehdy, pokud předseda senátu rozhodne, že tím nemůže dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Před rozhodnutím si předseda senátu vyžádá vyjádření orgánu, který informace obsažené v těchto písemnostech nebo záznamech poskytl.

(5) Do částí spisu uvedených v odstavci 3, které podle odstavce 4 z nahlížení nebyly vyloučeny, smí nahlížet pouze účastník a jeho zástupce, popřípadě též osoba, která se prokáže osvědčením pro příslušný stupeň utajení projednávaných skutečností chráněných zvláštním zákonem,¹⁰⁾ prokáže-li na nahlížení právní zájem.

(6) Před nahlédnutím do spisu, který obsahuje informace uvedené v odstavci 3, poučí předseda senátu nahlízející osoby podle zvláštního zákona¹¹⁾ a o trestních následcích porušení tajnosti utajovaných informací. Podpisem protokolu o tomto poučení se poučené osoby stávají osobami určenými v rozsahu potřeby k seznámení s utajovanou informací. Stejnopis protokolu po jeho vyhotovení zašle Národnímu bezpečnostnímu úřadu.

(7) Odstavce 1 až 6 platí přiměřeně pro přehrávání zvukových nebo zvukově obrazových záznamů (dále jen „záznam“) a poskytování jejich kopií nebo pro jiné způsoby zachycení obsahu listiny.

§ 46

Odmítnutí návrhu

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže

- a) soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat,
- b) návrh byl podán předčasně nebo opožděně,
- c) návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou,
- d) návrh je podle ~~tohoto~~ zákona nepřípustný,;
- e) **návrh sleduje zjevné zneužití práva.**

(2) Soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci.¹²⁾ V usnesení o odmítnutí návrhu musí být

navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.

(3) Podle ustanovení odstavce 2 se nepostupuje, zastavil-li již dříve v téže věci soud v občanském soudním řízení pravomocně řízení proto, že věc má být vyřízena ve správním soudnictví.¹³⁾ V takovém případě soud navrhne senátu, zřízenému podle zvláštního zákona,¹⁴⁾ aby rozhodl kompetenční spor o věcnou příslušnost.

(4) Je-li mezi specializovaným senátem krajského soudu pro věci správního soudnictví a jiným senátem téhož krajského soudu sporné, zda jde o věc, kterou má soud projednat a rozhodnout o ní podle občanského soudního řádu, postupuje se podle zvláštního zákona;¹⁴⁾ ustanovení odstavce 2 se nepoužije.

(5) Podal-li navrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.

§ 56

Pořadí projednávání a rozhodování věci

(1) Soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci.

(2) Soud projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce.

(3) Soud projednává a rozhoduje přednostně žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, **není-li předmětem řízení pouze určení jejich nezákonnosti**, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, **ledaže omezení osobní svobody již netrvá**, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon.

§ 59

Placení nákladů řízení

(1) Každý z účastníků a osob zúčastněných na řízení platí náklady, které vzniknou jemu nebo jeho zástupci.

(2) Stát platí náklady vynaložené na svědecké, znalečné, tlumočné a jiné náklady spojené s dokazováním. Předseda senátu však může účastníkovi, který nebyl osvobozen od soudních poplatků, usnesením uložit, aby složil zálohu na náklady provedení důkazu, který navrhl. **Nebude-li záloha složena, nemusí soud návrhu na provedení důkazu vyhovět; o tom musí být účastník poučen.**

§ 60

Náhrada nákladů řízení

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, mělo-li by být právo přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.

(3) Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení, **ledaže se navrhovatel tohoto práva v zájmu uspokojení vzdal.**

(4) Stát má proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků.

(5) Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu **nákladů řízení vůči neúspěšnému žalobci, pokud bránila své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí nebo jiného úkonu napadeného žalobou. V ostatních případech má právo na náhradu** jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.

(6) Soud může uložit účastníkovi, svědkovi, znalci, tlumočnickovi nebo osobě, která měla při dokazování nějakou povinnost, aby státu nebo druhému účastníkovi nahradila náklady, které vznikly jejím zaviněním.

(7) Jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává.

(8) Jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud přiznat účastníkovi, který měl ve věci alespoň částečný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení i v těch případech, kdy tento zákon stanoví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

(9) Při správě placení pohledávek státu vzniklých z důvodu práva na náhradu nákladů řízení vůči osobám uvedeným v odstavcích 4 a 6 ve výši státem placených nákladů řízení se postupuje podle daňového řádu. Tyto pohledávky vymáhá celní úřad.

§ 62

Uspokojení navrhovatele

(1) Dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob, **ledaže s tím tyto osoby vyslovily souhlas.** Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil.

(2) Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení.

(3) Dojde-li oznámení odpůrce podle odstavce 2 soudu, vyzve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(4) Soud řízení usnesením zastaví, sdělí-li navrhovatel, že je uspokojen. Soud řízení zastaví i tehdy, nevyjádří-li se takto navrhovatel ve stanovené lhůtě, jestliže ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo.

(5) Rozhodnutí, opatření nebo úkon podle odstavce 1 nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

(6) Předseda senátu může poučit odpůrce o možnosti uspokojit navrhovatele. Přitom jej upozorní na právní úpravu a na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu týkající se projednávané věci. Předseda senátu může také poučit navrhovatele o tom, že se může v zájmu uspokojení vzdát práva na náhradu nákladů řízení.

§ 65

Žalobní legitimace

(1) Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. **Za rozhodnutí se považuje také závazné stanovisko, které brání vydání povolení či souhlasu.**

(2) Žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu příslušejí, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

(3) Rozhodl-li správní orgán o uložení trestu za správní delikt, může se ten, jemuž byl takový trest uložen, žalobou domáhat též upuštění od něj nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených.

§ 68

Nepřípustnost žaloby

Žaloba je nepřípustná také tehdy,

- a) nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného,
- b) jde-li o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci, vydané v mezích zákonné pravomoci správního orgánu,
- c) je-li jediným jejím důvodem tvrzená nicotnost napadeného rozhodnutí, nedomáhal-li se žalobce vyslovení této nicotnosti v řízení před správním orgánem,
- d) směřuje-li jen proti důvodům rozhodnutí,
- e) domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno,·
- ~~f) sleduje-li zjevné zneužití práva.~~

§ 71

Náležitosti žaloby

(1) Žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3) musí obsahovat

- a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, **a pokud se žalobci rozhodnutí neoznamuje, den, kdy se žalobce prokazatelně s rozhodnutím seznámil,**
- b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy,
- c) označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá,
- d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné,
- e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést,
- f) návrh výroku rozsudku.

(2) K žalobě žalobce připojí jeden opis napadeného rozhodnutí **a rozhodnutí správního orgánu vydaného v prvním stupni, bylo-li mu oznámeno.** Žalobce může kdykoli za řízení žalobní body omezit. Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.

§ 72

Lhůta pro podání žaloby

(1) Žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. **Pokud se žalobci rozhodnutí neoznamuje, běží tato lhůta ode dne, kdy se žalobce prokazatelně s rozhodnutím seznámil; nejpozději lze však žalobu podat do jednoho roku od právní moci rozhodnutí.**

(2) Žalobu podle § 66 odst. 1 až 3 může oprávněný žalobce podat do tří let od právní moci rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, a nenabývá-li rozhodnutí právní moci, od doručení rozhodnutí poslednímu účastníku, který proti němu mohl žalobu sám podat. Žalobu podle § 66 odst. 4 může oprávněný žalobce podat, dokud neuplynula lhůta pro podání žaloby všem účastníkům, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

(3) Jestliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.

(4) Zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout.

§ 75

Přezkoumání napadeného rozhodnutí

(1) Při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

(2) Soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí. Byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán ~~a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví.~~ **Před rozhodnutím o námitce soud umožní správnímu orgánu, o jehož úkon jde, aby se**

k námitce vyjádřil. Shledá-li soud žalobní námitku důvodnou, zruší přezkoumávaný úkon samostatným výrokem pro nezákonnost.

(3) K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na zákonnost, popřípadě správnost napadeného rozhodnutí, se nepřihlíží.

§ 78

Rozsudek

(1) Je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil.

(2) Rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.

(3) Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo.

(4) Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

(5) Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

(6) Zrušil-li soud rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí.

(7) Soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

(8) Přezkoumával-li se v řízení jiný úkon správního orgánu, který byl závazným podkladem napadeného rozhodnutí, doručí soud rozsudek nebo jiné rozhodnutí, kterým se řízení končí, také správnímu orgánu, o jehož úkon jde.

§ 93

Zvláštní ustanovení o řízení

(1) Ustanovení tohoto zákona o povinném zastoupení se neužijí; to neplatí o zastoupení zákonným zástupcem. **Kandidáta, který je účastníkem, zastupuje v řízení volební strana, na jejíž kandidátní listině byl tento kandidát uveden, ledaže kandidát soudu písemně sdělí, že bude v řízení jednat samostatně. Jestliže volební strana nemá právní osobnost, jedná za ni v řízení její zmocněnec podle zvláštního zákona, a není-li ho, osoba uvedená mezi navrhovateli kandidáta nebo na kandidátní listině na prvním místě.**

(2) Návrh, jímž se řízení zahajuje, nebo úkony, jimiž se řízením nebo jeho předmětem disponuje, lze provést pouze písemně nebo ústně do protokolu u věcně a místně příslušného soudu.

(3) Zmeškání lhůty k podání návrhu nelze prominout.

(4) Na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

~~(5) Usnesení soud doručí účastníkům a vyvěsí jej na úřední desce soudu. Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení.~~

(5) Rozhodnutí a jiné písemnosti v řízení soud doručuje účastníkům a osobám zúčastněným na řízení vyvěšením na úřední desce soudu. Rozhodnutí, o kterém to stanoví předseda senátu, a rozhodnutí, kterým se řízení končí, vedle toho soud doručí zvlášť účastníkům a osobám zúčastněným na řízení. Zvlášť se doručuje i osobě, které je v rozhodnutí uložena povinnost něco konat. Rozhodnutí nabývá právní moci dnem vyvěšení.

§ 101a

(1) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech opatřením obecné povahy, vydaným správním orgánem, zkrácen. ~~Pokud je podle zákona současně oprávněn ve věci, ve které bylo opatřením obecné povahy užito, podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh, může navrhnout zrušení opatření obecné povahy jen společně s takovým návrhem. Ten, kdo je oprávněn ve věci, ve které bylo opatření obecné povahy užito, podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh, může současně s takovou žalobou nebo návrhem navrhnout zrušení tohoto opatření obecné povahy nebo jeho částí; jsou-li však žaloba nebo jiný návrh podávány po uplynutí lhůty podle § 101b odst. 1, může navrhnout pouze, aby soud rozhodl, že se takové opatření obecné povahy nebo jeho část v této věci nepoužijí, pokud by jinak byly dány důvody pro jejich zrušení. Soud umožní tomu, kdo napadené opatření obecné povahy vydal, aby se k návrhu na nepoužití opatření obecné povahy nebo jeho částí vyjádřil; ustanovení § 78 odst. 8 se použije obdobně.~~

(2) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat nejvyšší státní zástupce, jestliže k jeho podání shledá závažný veřejný zájem.

(3) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat veřejný ochránce práv nebo ochránce práv dětí, jestliže k jeho podání prokáže závažný veřejný zájem.

(4) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí, vydaného krajem, může podat též obec.

(5) Odpůrcem je ten, kdo vydal opatření obecné povahy, jehož zrušení nebo zrušení jeho částí je navrhováno.

§ 101d

Rozsudek a jeho účinky

(1) Při rozhodování je soud vázán rozsahem a důvody návrhu. K vadám řízení o vydání opatření obecné povahy, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na zákonnost, popřípadě správnost napadeného opatření obecné povahy, se nepřihlíží.

(2) Dojde-li soud k závěru, že opatření obecné povahy nebo jeho částí jsou v rozporu se zákonem, nebo že ten, kdo je vydal, překročil meze své působnosti a pravomoci, anebo že opatření obecné povahy nebylo vydáno zákonem stanoveným způsobem, opatření obecné povahy nebo jeho částí zruší v nezbytně nutném rozsahu, a to dnem právní moci rozsudku, nebo k pozdějšímu dni, který v rozsudku určí. Není-li návrh důvodný, soud jej zamítne. Soud o návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí rozhodne do devadesáti dnů poté, kdy návrh došel soudu.

(3) Ke zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí přihlédne soud ~~vždy~~ při přezkumu rozhodnutí **a nebo** jiných úkonů správních orgánů, při jejichž vydání bylo opatření

obecné povahy užito, byť byly vydány před tímto zrušením; **při tom je povinen zohlednit práva osob nabytá v dobré víře a ochranu veřejného zájmu.**

(4) Bylo-li na základě opatření obecné povahy, které bylo zrušeno, nebo bylo-li na základě části opatření obecné povahy, která byla zrušena, rozhodnuto o správním deliktu a toto rozhodnutí nabylo právní moci, ale nebylo dosud vykonáno, je zrušení takového opatření obecné povahy nebo jeho části důvodem pro obnovu řízení podle ustanovení příslušného procesního předpisu.

(5) Práva a povinnosti z právních vztahů vzniklých před zrušením opatření obecné povahy nebo jeho části zůstávají nedotčena.

§ 104

Nepřípustnost

(1) Kasační stížnost ve věcech volebních je nepřipustná.

(2) Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná.

(3) Kasační stížnost je dále nepřipustná proti rozhodnutí,

- a) jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu,
- b) jímž se pouze upravuje vedení řízení, ~~nebo~~
- c) **kterým bylo rozhodnuto o návrhu na přiznání odkladného účinku nebo nařízení předběžného opatření, anebo proti jinému rozhodnutí,** které je podle své povahy dočasné,
- d) **kterým bylo rozhodnuto o žádosti o osvobození od soudního poplatku nebo o povinnosti zaplatit soudní poplatek,**
- e) **kterým bylo rozhodnuto o návrhu na ustanovení zástupce.**

(4) Kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

§ 110

Rozsudek

(1) Dospěje-li Nejvyšší správní soud k tomu, že kasační stížnost je důvodná, rozsudkem zruší rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátí k dalšímu řízení, pokud ve věci sám nerozhodl způsobem podle odstavce 2; jestliže již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zastavení řízení, odmítnutí návrhu nebo postoupení věci, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud. Není-li kasační stížnost důvodná, Nejvyšší správní soud ji rozsudkem zamítne.

~~(2) Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout~~

- a) ~~o zrušení rozhodnutí správního orgánu nebo vyslovení jeho nicotnosti; ustanovení § 75, 76 a 78 se použijí přiměřeně,~~

- b) ~~o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části; ustanovení § 101b a 101d se použijí přiměřeně, anebo~~
- c) ~~o ochraně ve věcech místního referenda způsobem uvedeným v § 91a odst. 1 nebo o ochraně ve věcech krajského referenda způsobem uvedeným v § 91b odst. 1.~~

(2) Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, může současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu sám o žalobě nebo návrhu rozhodnout, pokud byly pro takový postup důvody již v řízení před krajským soudem a jestliže dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout. Ustanovení upravující rozhodování v řízení před krajským soudem se použijí obdobně.

(3) Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Rozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.

(4) Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

(5) Rozhoduje-li Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti v obdobné věci, která již byla předmětem řízení před tímto soudem, může v odůvodnění svého rozhodnutí poukázat už jen na svá dřívější rozhodnutí, jejichž převzatou část v odůvodnění uvede.

Čl. XI

Přechodná ustanovení

1. Není-li dále stanoveno jinak, použije se zákon č. 150/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

2. Na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použijí § 31 odst. 2 a § 60 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; ustanovení § 93 odst. 1 a 5 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se v těchto řízeních nepoužijí.

3. Kasační stížnosti podané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají podle zákona č. 150/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.